

СТЕНОГРАМА
засідання Комітету Верховної Ради України
з питань освіти, науки та інновацій
19 листопада 2025 року
Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, розпочинаємо засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Шановні колеги, сьогодні в порядку денному вісім питань.

Перше. Про стан і проблеми процесу підручникотворення у 2023-2026 роках.

Друге. Про проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2026 року.

Третє. Про проект Постанови про затвердження положень про премії та стипендії Верховної Ради України.

Четверте. Про проект Постанови про присудження щорічної Премії Верховної Ради України педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої, професійної та позашкільної освіти за 2025 рік.

П'яте. Про проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів у зв'язку із ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству щодо жінок та домашньому насильству й боротьбу з цими явищами (Стамбульська конвенція) з питань освіти та підготовки спеціалістів.

Шосте. Про проект Закону України про вихід з Угоди про взаємний залік до загального трудового стажу та вислуги років служби в органах і установах прокуратури в державах-учасниках Співдружності Незалежних Держав.

Сьоме. Про затвердження пропозицій Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій до проекту Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік.

Восьме. "Різне".

Шановні колеги, чи є зауваження, пропозиції до порядку денного? Немає. Тоді прошу проголосувати.

Хто – за?

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ЛИС О.Г. Лис – за.

КОЛЮХ В.В. *(Не чути)*...

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято одногосно.

Перед тим як ми перейдемо до розгляду першого питання порядку денного. Роман Павлович, вам, будь ласка, слово.

ГРИЩУК Р.П. Вітаю, шановні колеги. У мене є пропозиція, яку я хотів би озвучити. На комітет і до кожного з народних депутатів надходять багато листів від профспілкових організацій різних шкіл, різних округів щодо заробітної плати вчителів, щодо зміни системи навантаження, там багато пропозицій. Я вважаю, що було би непогано, якби ми провели спільне засідання Комітету освіти, науки та інновацій разом з представниками профспілок саме на цю тему, на тему висновку Комітету освіти до бюджету і того, яким чином ми бачимо збільшення заробітної плати вчителів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Павлович. Чудова пропозиція. Є пропозиція в п'ятницю о 12-й годині провести засідання комітету, де ми розглянемо питання заробітних плат вчителів на 2026 рік, які є пропозиції до державного бюджету, які враховані, не враховані, в якому вони вигляді є, до чого ми можемо прийти, а до чого ми можемо не прийти. Запросити всіх стейкхолдерів, представників профспілок... .

ГРИЩУК Р.П. Я думаю, що треба Міністерство освіти, Міністерство фінансів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Очевидно, Міністерство освіти, Міністерство фінансів, освітнього омбудсмена, обов'язково Олександра Марковича запросимо і всіх інших колег, які нам будуть потрібні. Зараз список ми проговоримо і зробимо офіційні запрошення. Немає заперечень, шановні члени комітету? Ні. Дякую. Тоді будемо

орієнтуватись, що на п'ятницю на 12-у годину в нас буде засідання комітету, там ми все це і проговоримо.

Можемо переходити до першого пункту порядку денного: про стан і проблеми процесу підручникотворення в 2023-2026 роках. Доповідачем є заступниця Міністра освіти і науки України пані Надія Кузьмичова, співдоповідачем буде Сергій Валерійович Колебошин, заступник голови Комітету.

Пані Надіє, будь ласка, вам слово.

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Дякую.

Отже для того, щоб окреслити загальну ситуацію, яку ми маємо з 23-го по 26-й рік, 26-й – це ми готуємось до наступного циклу, трішечки повернись до попередньої... (*Не чути*), яку ми презентували, але ще раз хочемо на це звернути увагу. Отже, якщо говорити про абсолютні числа і безумовної дати, на яку ми орієнтуємось по доставці підручників, взяти спочатку оригінальні підручники, це ті, які йдуть основними накладом, то динаміку за роки з 22-го по 25-й ви бачите на слайді. В 25-му році, ми про це будемо говорити трішки пізніше, була змінена система не тільки доставки, про що теж будемо говорити вже з точки зору аналізу ефективності, але був змінений підхід до самих циклів. Тому той показник, який ми мали на 1 вересня 25-го року, він є співставним і навіть дещо вищий за показники 23-го року, очевидно, що 22-го року. Тут вирізняється 24-й рік, коли майже всі підручники відповідно до документів, а тут теж про це будемо наголошувати, що, на жаль, всі документи, які ми маємо до 24-го року, в них велика роль саме людського фактору. Тому що фактично міністерство контролювало і здійснювало доставку до обласних баз. Надалі функція доставки підручників до закладів освіти належить до відповідальності територіальних громад, і механізми не ручного, а більш автоматизованого відстеження і переконання того, коли саме ці підручники доставляються, вони були достатньо обмежені. Це перша категорія.

Друга категорія – це доставка підручників для дітей з ООП. І варто зазначити, що і попередні слайди, і ті слайди, ці показники ми розглядали на комітеті в середині вересня, 17 вересня, тому причини подібної ситуації теж проговорювались. Ну, сподіваюсь, що ці цифри не є зараз новими для спільноти, вони не змінювались за цей проміжок часу. Я маю на увазі, що ми не можемо заднім числом відкоригувати 1 вересня і це точно не стоїть ніякою метою.

Стосовно доставки підручників для дітей з ООП, тут ви ситуацію теж бачите на слайді: оригінальний шрифт Брайля, а також ще додатково відзначаємо перекладні підручники. Якщо подивитись на ситуацію з підручниками для ООП, то вже неодноразово теж констатували те, що в цілому цей механізм, який існує саме не тільки по друку, а по написанню першочергово цих підручників, ну власне, нулі, які ми бачимо по роках, засвідчують цю системну проблему. І саме тому ті дії, які здійснюються на наступний рік, вони вже мають на меті змінити ситуацію і мати набагато більші числа на 26-й рік 1 вересня, аніж це було протягом останніх 4 років.

Трішки про те, що ми маємо наразі. Ситуація – нулі, це на 1 вересня, переважно нулі або невеликі цифри, які ви бачите по... *(Не чути)* по оригінальних. І тоді ми фіксували і зазначали як Міністерство освіти і науки наступні кроки, коли що буде здійснюватися. Ну, хочу проінформувати про реалізацію цих кроків.

Якщо говорити про підручники для дітей з ООП, то всього у нас під посібники, друкується 30 посібників, це наклад майже 180 тисяч, всі вони вже є надрукованими. Завтра остання партія здається відповідно до договорів Інституту модернізації змісту освіти і 64 відсотки доставлено вже до обласних баз.

Ситуація з перекладними підручниками: теж маємо 100-відсоткову надрукованість всіх підручників і завтра так само остання партія відповідно до договорів знається ІМЗО і доставку до обласних баз вже маємо 30 відсотків. Тут зверну увагу на те, що доставка до обласних баз фіксується після здачі відповідних актів і документів, ми її не бачимо в інтерактивному режимі на дашбордах, тому що специфіка, здійснюється таким чином, що доставляються ці підручники не до окремого закладу.

Підручники з шрифтом Брайля, 27 посібників шрифтом Брайля, 27 друкуємо, загальний наклад ви бачите, а 25 відсотків підручників вже доставлено до обласних баз. Так само рухаємося за тим планом, який озвучувався в середині вересня і відповідно друк підручників активно здійснюється в листопаді і доставка здійснюється в грудні місяці.

Окрему увагу зверну на шрифт Брайля. Друк по них здійснюється, як правило, довше, тобто це до півтора місяця, який фіксується в договорах. Тому тут може бути трішки пізніша доставка порівняно зі звичайними ООП і збільшеним шрифтом 27 посібників, загальний наклад 68 тисяч. Маємо 56 відсотків вже

надрукованих цих підручників і зараз здійснюватиметься активна доставка, тому станом на зараз фіксуємо по документах 3 відсотки до обласних баз.

Резюмую тут, що той план, який озвучувався в вересні місяці по друку і доставці протягом листопада-грудня. Станом на зараз бачимо, що по двох категоріях він вже на фінальній стадії саме доставки, по двох категоріях фіналізація друку, але ви бачите, що тут менші накладні, і доставка в грудні місяці.

Тепер рухаємося далі до інших новацій. Тут оглядово їх нагадаю. Коли ми говоримо про зміни механізму, основна, яка відбулася, – це додавання механізму апробації. Це електронні додатки, які стали невід'ємною частиною підручника ще в 23-му році, але з цього року до них було серйозніше ставлення і вони проходили експертування, тому що станом на зараз уже маємо всі 110 заключених договорів і, власне, переходимо до етапу оплати електронних додатків видавництвами.

І третій компонент зміни – це доставка безпосередньо до шкіл, де ми пілотували на 30 відсотках. Але основні ці два етапи, безумовно, впливають на ті строки, які ми маємо. Якщо так ще іншим графіком показати, то у нас, грубо кажучи, додано два нових етапи і очевидно, що ці два нові етапи, вони потребують часу. Якщо говорити про апробацію, то навіть в скороченому режимі це, власне, з вересня по грудень місяць, це чотири повноцінні місяці, в які має здійснюватися апробація, і по-іншому її зорганізувати на момент введення неможливо.

Тепер стосовно ефективності доставки підручників саме новим механізмом. Таке питання ставилось і підіймалось на комітеті останній раз, що, безумовно, дуже логічно, бо цього разу ми апробували на 30 відсотках всіх підручників новий механізм, коли видавництво доставляє до закладу освіти і безпосередньо за це відповідає. Весь цей шлях доставки ми бачимо в режимі реального часу, про проблематику теж і звітували, і озвучимо сьогодні. Але спочатку про такі три параметри, які ми виділили, аналізуючи ефективність, – це швидкість, своєчасність, прозорість, відкритість, контрольованість процесу і фінансова ефективність.

Якщо говорити про швидкість і своєчасність, то на що варто звернути увагу, аналізуючи, не виключаючи проблем, з якими ми зустрілись. Всі ті видавництва, які не підсвічені іншим кольором, тобто тут є білими, вони здійснили доставку, яка була підтверджена накладними електронними, закритими в системі до 12.09. Тобто так, це не 01.09, але це плюс два тижні, навіть менше двох тижнів від тої дати. З

урахуванням того, що це абсолютно новий механізм, і з урахуванням того, що тут є видавництва, які мають найбільші наклади, а також проаналізувавши термін насправді, за який здійснювалась ця доставка, виглядає це наступним чином, що за новим механізмом, якщо здійснені підготовчі дії адекватним правильним чином, – що таке підготовчі дії? Це фасування, це контактування з тими закладами, які отримують ті підручники, перевірена ця база даних, – то сам процес доставки займає від 14-ти до 21-го дня, а це коли відвантажується і відповідно підручники відразу їдуть до закладів освіти.

Отже, навіть та норма, яка була, доставити протягом 30 днів, для оцих видавництв вона була і залишається дуже реалістичною. Ті видавництва, які підсвічені іншим кольором, це там, де спрацював ланцюжок управлінських рішень на стороні видавництва. Ми про нього говорили, це було прийняте рішення зайти в своєрідний консорціум цими видавництвами і здійснювати доставку за рахунок потужностей безпосередньо компанії, яка друкувала, і всі ці відповідно були накладі в одному місці. І це спричинило, були очікування на те, що це вдасться зробити швидше, навпаки це спричинило ланцюжок відкладених дій і неспроможності доставити своєчасно.

Варто зазначити, що всі ці прострочені доставки, вони передбачають, безумовно, штрафні санкції, це якщо говорити про фінансовий складник. Проте, безумовно, вони не можуть забезпечити доставку підручника для дитини на 1 вересня, і тому це буде одним із блоків змін в санкційний такий, скажімо, пакет по відношенню до видавництв на наступний рік.

Наступний параметр: прозорість, відкритість, контрольованість. Впевнена, що всі знають про існування дашборду, на якому можна дивитись на динаміку. Вже і на ньому ті 321 підручник, про які ми говорили ще на понеділок, там вже нулі. Тому тепер є і зафіксовані ті показники на дашборді, там можна дивитись всю інформацію у відкритому режимі аж до закладу освіти, видавництва, конкретної кількості підручників. Ми провели опитування, в якому взяли 81 відсоток всіх закладів, тобто це більше, майже 9 тисяч закладів освіти, які здійснювали прийняття підручників за новим механізмом. І тут ви бачите деякі вибіркові результати, ширшу палітру ми надали комітету. Якщо буде бажання, безумовно, з усіма теж можемо ними поділитись. Незважаючи на оці управлінські рішення і те, що

фактично деякі підручники доходили до закладів освіти до 27 жовтня і потім ще мали оці відкладення і закриття цих накладних, більше 90 відсотків оцінює загалом цю модель, як дуже позитивну або скоріше позитивну. Якщо говорити про основні переваги, то теж ви їх бачите на слайді і вони якраз і говорять про цю зручність, про економію, про швидкість, про прозорість і про зменшення навантаження і уникнення зайвих ланцюжків. І останній компонент в аналізі ефективності – це була фінансова ефективність, теж надавали різні розрахунки. Тут узагальнено зверну увагу на наступне, що коли ми говоримо про старий механізм, в ньому було два етапи доставки і довший ланцюжок: держава фінансувала до обласної бази і це в межах до 5 відсотків, і далі здійснювалась доставка від обласної бази до закладу освіти. Тут, безумовно, дуже все відрізняється в залежності від географії. У тому аналізі, який ми здійснили по договорах, здійснив Інститут модернізації змісту освіти, ми виходимо на середні показники: це 12,5-14,5 відсотка від загальної вартості накладу коштує ця доставка.

Нова модель (це ми порівнюємо лише нову модель) була закладена гранична межа – це не більше 7,5 відсотка, яку можна було витратити на доставку. Не більше – це значить все одно, що під це надаються розрахунки, це безумовно не є якоюсь сталою сумою, але більше неї як би витрати неможливо.

Ну і окрім фінансів, ми тут порівняли ще й інші параметри, на які комплексно теж хотілось би звернути увагу. Це і про кількість ланок, це про можливість відстеження, це про відповідальність, яка визначена і, зрозуміло, не розпорошена між різними групами. І про такі речі, як необхідність утримування приміщень, зберігання, що теж про додаткові ресурси йде. І в даному випадку нова модель, вона уникає зайвих ланок і уникає необхідності додаткових витрат.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Надіє, вибачте, я одразу задам питання, бо ми перейдемо потім до інших слайдів важливих. От зараз у вас написано: фінансові витрати, за старою моделлю там 12,5–14,5, да. А чий це фінансові витрати?

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. 50... ну, не 50 на 50, це держава і місцеві бюджети з доставкою до закладів освіти. А? Так, до обласних баз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До обласних баз держави. І ми це, треба зазначити, і ми це, і там було 5 відсотків, мені здається, гранична вартість, да.

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Да, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А зараз 7,5? Все, дякую.

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Так. Але як би ми порівнюємо або тоді весь шлях, або тоді ми з цих 7,5 ми маємо теж вирахувати, а скільки відсотків до центру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто треба додатково, напевно, в такому випадку прокомунікувати всій країні, що ми як держава взяли на себе ті видатки приблизно в розмірі 10 відсотків, які раніше лежали на громадах. І це важливо комунікувати, тому що якщо ми як держава витрачали до 5 відсотків на доставку, зараз витрачаємо до 7,5 відсотка на доставку, але виключаючи повністю видатки місцевих громад, то це важливий момент, бо ми зараз зробимо те, що це добро для громад. Ми їх видатки перекладаємо, по суті, на себе і замість них запроваджуємо новий механізм. Це важливо просто зазначити. Дякую.

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Да. Ну й в місцевих, на місцях є ще додаткова економія, це відмова від резервного фонду, бо в них немає вже в цьому потреби, їм не треба це утримувати.

Це не означає, що ця модель не має проблеми. Вони, безумовно, ідентифіковані, оці там 10 відсотків, 6,6 відсотка, які, скоріше, негативно оцінили модель. А також, коли ми пішли з ними в деталі, то вони можуть бути згруповані по таких категоріях: це якість інформації про відправників на рівні школи, контактна інформація, не всі відповідальні знають, що вони відповідальні. І дуже суттєво – це проблема, наша цифрова грамотність, електронні підписи на місцях і вміння не тільки ними користуватися, а взагалі розуміння, де і як їх здобути.

Цей блок, він уже взятий в доопрацювання в системі АІКОМ, ми зараз створюємо робочу групу, й асоціація видавців, і всі задіяні особи надали свої кандидатури. Будемо запрошувати в тому числі і народних депутатів долучитись до тієї робочої групи для того, щоб механізм в тій частині, де можна автоматизувати, і відповідні навчання провести завчасно. Відтермінування закриття накладних – це людський фактор, але також він полягає і в тому, що це нерозуміння самої механіки. Тому тут є розуміння того, що в травні місяці до відпусткового періоду необхідно пропрацювати саму модель саме з виконавцями і це, безумовно, на

стороні міністерства і інституції, яка відповідальна за доставку. Відпустки виконавців на рівні школи, це про що? – Про те, що іноді могли підручники приходити тоді, коли відповідальний у відпустці, створювати додатковий дискомфорт або, навпаки, очікувати, поки хтось вийде з відпустки.

У нас була цього року норма в 30 днів доставки з моменту укладання договору, власне, і в тому числі після консультації, аналізу всієї ситуації ця норма не зовсім є такою релевантною. І на нашу думку, і те, що ми будемо ініціювати зміни, це скасування норми доставки протягом 30 днів з моменту укладання договору і дозвіл на доставку в різні місяці.

Зверну увагу, про 1 вересня мова не йде, це якби залізобетонна дата, яка залишається у відповідних нормативно-правових актах, але це розв'язує руки видавцям в чому? Можливість доставити частково в червні, частково в серпні і не очікувати всього накладу, і тільки після цього його здавати і контрахувати, і здійснювати доставку.

І останній блок – це неправильна оцінка власних ресурсів видавництвами, про що вже було сказано. Ці два напрямки рішень, які теж обговорювалися насправді і з видавництвами після етапу завершення доставки – це посилення штрафних санкцій і повернення норми про заборону брати участь у конкурсі у разі незакриття доставки до, наприклад, 30.09. Це проєкт такої потенційної зміни, але потенційна дата може бути саме такою.

Тепер стосовно ситуації, яку ми... бо ми вже зайшли в новий цикл, і логічне питання, що зміниться і як будуть виглядати дати. Тут я зверну увагу на, мабуть, отут відразу покажу, – на те, як міняються місяці. В цьому році підручники 26-27-го року, вони друкуються і в циклі ще однорічному. Виникає питання про те, а як же посуваються строки і що дозволяє нам говорити про ймовірність доставки своєчасності. Тому ми порівняли те, що ми маємо в зафіксованих документах, але при цьому ще маємо деякий резерв потенційний часу на етапі експертизи, і там теж економію потенційно часу покажу. Апробація, вона не може буде пришвидшена, бо вона і так іде лише 4 місяці, а тому тут ви бачите синхронність. Далі, що ми робимо в 26-27-му роках, за рахунок чого у нас тут з'являється січень. Ми паралели,мо процеси, тобто апробація з експертизою, з листопада місяця вони ідуть синхронно. І за рахунок цього тут ми орієнтуємося, що на середину січня ми матимемо вже

фінальну експертизу. Конкурс: відповідно тут у нас він фінал конкурсу з наказом був у травні, тут ви бачите, що вже в планах березень. Угоди на друк, економія потенційна в місяць, і так само далі ми йдемо по друку підручників, який починається раніше щонайменше на місяць. І за рахунок можливості доставляти, друкувати, доставляти в декілька етапів, якраз ми маємо тут червень-серпень, три місяці, із активними двома саме червнем і серпнем, замість серпня, жовтня.

Окрему увагу хочу звернути саме на ООП. Тому що ця ситуація з нулями і динамікою, яку ми продовжуємо зараз відстежувати, ще не маємо виходу на 100 відсотків доставки до закладів освіти, вона спричинена тим, що в минулому році, як ви бачите, апробація, експертиза, вони були розпочаті лише в липні місяці. Причини цього, теж розбирались, але факт залишається фактом. Наступного року, цикл наступного року ми апробацію завершуємо лютим, а починаємо зараз з 1 грудня, про що теж проінформовані всі видавництва, і ми з ними зараз активно знову пропрацьовуємо про готовність матеріалів. І ви бачите, що оцей стовпчик, він максимально синхронізований з оригінальними підручниками, що якраз і дозволяє говорити про можливість доставки підручників оригінальних ООП до 1 вересня разом з оригінальними підручниками. Окрім часткового приєднання апробації, експертизи, ще за рахунок чого ми економимо час, це експертування здійснюється через платформу ВШО. І це дозволяє економити от приблизно так: тобто поточний трек це 52-62 дні, а зараз за новим підходом і з ВШО ми можемо це реалізувати в 23-39 днів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Надіє, а можна повернутись до попереднього слайду, щоб я для себе розумів. Бо в нас у лівих двох стовпчиках написано – буде, це 26-й і 27-й навчальний рік. Це маєтись на увазі все ж таки ітерація після вересня 26-го, чи все ж таки ми будемо мати готову експертизу і апробацію в січні 26-го?

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Січень 26-го. Треба було роки проставити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щоб для себе ми просто розуміли, на всяк випадок, бо просто...

КУЗЬМИЧОВА Н. Ю. Тобто це навчальний рік, але всі дати, вони по 26-му року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів. А от по другій частині. Коли ми говоримо для підручників для дітей з особливими освітніми потребами, чому відбувається плюс місяць в апробації порівняно зі звичайними і плюс 2 в експертизі? Я розумію, якщо це перекладні, да, якщо для них ми так вважаємо, але ж є частина, які оригінальні.

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. То чи можемо ми частину, які оригінальні, співставити з лівою колонкою, щоб вони ішли паралельним курсом? Щоб ми хоча б частину, поки ми не розберемось і не перейдемо на дворічний цикл, який нам дозволить насправді все-таки все вкласти до 1 вересня, от зараз принаймні частину оригінальних підручників з ООП прив'язати до таких самих строків, як і оригінальні, просто оригінальні.

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Так, абсолютно, і такий і був план. У нас мала апробація для підручників ООП теж стартувати синхронно з оригінальними, але на дати тих апробацій, яка була анонсована, не були готові макети матеріалів. Тобто видавництва їх не готові були подати. Відповідно зміщення строків пов'язано з готовністю видавництв надати посібник або підручник, зараз фінально верифіковуємо, те, що в наявності. І апробація тут здійснюється лише в другому циклі, в другому етапі, тобто апробація тут здійснюється з дітьми протягом вересня-грудня і в грудні місці вчителі ще другий семестр самі продивляються матеріали. Тут апробація станом на зараз в цьому січневому циклі здійснюється лише другим етапом, і за рахунок цього вона фактично відбувається місяць-півтора.

І етап, перехід на дворічний цикл підручникотворення, теж те, про що ми говорили, коли він стартує, теж логічне є питання. Стартує він в анонсі насправді вже в цьому році, тому що ми про це вже давно говоримо і навіть зараз навчаємо авторські колективи. Оголошення потреби відбудеться, ми поставимо строк до березня, тому що потрібно внесення змін в Постанову 41, і вона вже... проект готовий, зараз проходить внутрішні погодження. Тобто ми очікуємо від себе, що оголосимо потребу на перші і п'яті класи в січні місяці.

Допуск до апробації відбуватиметься відповідно в липні-серпні 26-го року. Я зверну увагу, що ми заходимо в 26-му році в подвійні такі два... в подвійні процеси. Перший, п'ятий клас ми готуємо уже в 26-му, але друкувати ми їх будемо в 27-му

для доставки відповідно на 28-й рік. А 10-й клас ми заходимо в однорічний цикл, який теж стартує з апробацією у вересні, але він ітиме за піврічним циклом для друку на 1 вересня 27-го року. Тому дворічний цикл – це перші і п'яті класи. І по них уже будуть працювати оновлені порядки експертизи і апробації. Зверну увагу, що ті порядки вже оновлені відповідними наказами і вони заюстовані, тому дворічний цикл фактично в нормативній площині, можна сказати, що для нього уже є більша частина підґрунтя. Адаптація, апробація і апробація, експертиза поєднується тепер і відбувається повноцінно паралельно, і так само об'єднується декілька експертиз. Зараз у нас антидискримінаційна, гендерна, до апробації, після апробації. Тепер це є однією наскрізною комплексною експертизою, яка стартує за місяць-два раніше до апробації, але фактично завершуються вони синхронно, тому що ці експерти супроводжують матеріал, який апробується, протягом всього періоду. Конкурс. Орієнтуємося на жовтень-грудень 27-го року. Ну, тут такі дуже вільготні терміни – три місяці, але це якраз для того, щоб у вчителів були кращі можливості для ознайомлення з усіма матеріалами. І друк, доставка – січень-серпень. Тобто ми бачимо, що у нас 9 місяців для повноцінної доставки, і в цей період відбувається адаптація збільшеним шрифтом, написання підручників, не написання, а адаптація шрифтом Брайля, і перекладні підручники для національних меншин. Щодо нормативно-правового забезпечення, вже звернули увагу на наявність оновлених порядків при експертизі і апробації. 41-а постанова, яка дозволить нам оголошувати потребу на декілька років, проект, він вже є, внутрішнє погодження МОН. На цьому тижні він виходить на зовнішнє погодження з центральними органами виконавчої влади. І залишаються зміни синхронізації наказів по конкурсу, але їх ми можемо синхронізувати після внесення змін в Постанову 41. Тому, власне, таким шляхом ми йшли: спочатку максімізми і далі йдемо до мінорніших, і конкурс нам потрібен на 27-й рік.

І наостанок що ще, які процеси відбуваються, які спрямовані на зміну якості і самого процесу, і оптимізації всіх ресурсів, і вихід на потрібну дату 1 вересня. Це оновлені вимоги до електронних додатків, в тому числі містить тепер блоки по ООП з різними нозологіями. Це ініційований і зараз він реалізовується проєкт "Школа авторів". Ми маємо 445 учасників, із них 73 – це ті автори, які працюють з підручниками ООП, і серед них якраз ми бачимо нових, які готові долучатися до

підготовки підручників. Оновлення експертних комісій, навчання експертів антидискримінаційній і гендерній експертизі, про поєднання теж було вже зазначено. Експертиза на ВШО і активна робота з видавництвами для закриття потреби у підручниках ООП. Окремим блоком зупинюся на 10 класі, тому що це пілот старшої профільної школи і відповідно по ньому теж є питання і можливі потенційні угледіти ризики. Але з 26-го року ми пілотуємо матеріали, потреба оголошується на основний друк. Тобто основна потреба на підручники 10 класу по нинішній нормативці має бути оголошена до 15 травня, по зміненій нормативці ми її оголосимо разом з першим і п'ятим класом в січня 26-го року. Але ще раз зверну увагу, ця потреба на друк не на 26-й рік, а на 27-й.

Що відбувається зараз? В травні, в червні місяці була затверджена типова освітня програма, без неї не можна написати модельні програми. За цей період активно здійснювалося написання модельних програм, ми маємо більше 80 поданих програм в УІРО на грифування, але якщо їх розділити на інваріантний складник, – це той, хто буде друкуватися, і інші, то по інваріантному складнику маємо такі показники: 31 програма пройшла вже експертизу і 13 з них – це є обов'язкові предмети для викладання і відповідно для друку, і ще 25 подано на експертизу, – це саме ті, які є обов'язковими. От вся решта частин між цими числами порядку ще 35 – це теж програми, які експертуються, але вони відносяться до варіативного складника. І зараз нагадаю, що в нас здійснюється передпілот і там оці програми, які вже пройшли грифування, якраз апробовуються в цьому пілоті 30-ма закладами освіти, які на 2 роки раніше зайшли у реформу.

Так виглядає загальна ситуація, в тому числі з аналізом і планами. Буду рада відповісти на запитання чи коментарі. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Надіє, за дуже ґрунтовну таку, змістовну доповідь. Співдоповідачем з цього питання Сергій Валерійович Колебошин, заступник голови комітету. Сергій Валерійович, будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую, Сергій Віталійович. Якщо можна, спочатку декілька питань для того, щоб розуміти, як побудувати потім драматургію власного виступу. Не заперечуєте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую.

У мене таке питання. Там ви по дотичній торкнулися. У нас є, умовно назовемо це, феномен 24-го року, коли там 99 відсотків, і ви посилалися на те, що там, в принципі, ми не можемо верифікувати, що це реальні 99, а не написані. Але ж така сама була ситуація і в 23-му році, тобто не було ще цієї нової системи, і там 70 з чимось, якщо я не помиляюся. Все ж таки тобто, навіть якщо там припустити, що була певна кількість маніпуляцій в 99 цих відсотках, ми маємо все ж таки суттєве збільшення в 24-му у порівнянні з попередніми роком.

Чи досліджували цей феномен? Може, там є якісь уроки, які звідти можна винести для себе?

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Я розпочну, можливо, більше, якщо там дійсно є феномен, пан Євген додасть. Але з того аналізу, який здійснювало Міністерство освіти і науки, феномену там немає. 23-й рік все ж таки – це другий рік фактично...

КОЛЕБОШИН С.В. Другий навчальний, другий цикл.

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Да, через рік після, другий цикл після початку повномасштабного вторгнення. Очевидно, що 22-й рік, він абсолютно не може бути показовим, а в 23-й почали всі повертатися до своєї ситуації. І велика кількість закладів освіти, вони в принципі не отримували підручники, в 23-му році, хоча могли обирати. До речі, це одна з тих проблем, над якою ми теж працюємо, про специфіку формування резервного фонду і про специфіку замовлення у прифронтових територіях. Тому ці показники, вони фактично, там, не те, що нівелюються, але коригуються тим фактом, що замовлення і недоставка до закладу мали більш безпекові причини, аніж якісь інші. В той час, як 24-й, ми можемо говорити про більш повноцінне повернення до, умовно, нормального освітнього процесу на більшій частині України і відповідно декларування доставки до майже всіх закладів, які відбувались. Але, якщо, пане Євгене, у вас додаткові факти, то, будь ласка, діліться.

БАЖЕНКОВ Є.В. Дякую. Шановні панове народні депутати, Надіє Юріївно, коротко факти можу привести наступні. По-перше, була відсутня процедура апробації, що значно спрощувало, працювали, ми тоді відповідали за цей процес,

тобто ми вже, ну був сталий такий процес, зрозумілий, комісії працювали, і з видавництвами в нас була, ну була певна домовленість. Дорожня карта укладена, починаючи там з травня місяця після закінчення основного конкурсу, тобто ми розписали, і там коли будуть, скажемо, покроково, коли мають вони адаптувати, коли подати на експертизи, і тому, можливо, і було легше це зробити. Ну, і тоді ж було ще рішення комітету, що теж вплинуло на видавництво, – про необхідність прискорити всі процеси адаптації перекладу підручників, щоб встигнути до 1 вересня. Ну, мені здається, що в комплексі всі ці фактори, вони дали такий синергетичний ефект.

КОЛЕБОШИН С.В. Добре, дякую.

Питання по підручниках, які будуть в 27-му році для старшої профільної школи – те, що, ну, остання частина вашого виступу. Ви сказали, що біля там 80 модельних програм пішло на затвердження, з них біля 30-ти, я так розумію, – це варіативна складова, 50-ти – це, ну, плюс-мінус там варіативна, із них там якась кількість, 27 уже затверджено, да? В мене питання: наскільки це покриває повний спектр потреби по модельних навчальних програмах по всіх предметах для 10 класу? І чи аналізували ви, яка кількість з них, ну, скажемо так, ну, в класичному форматі, а яка кількість, ну, наприклад, інтегрований курс? Бо ми ж знаємо дуже добре, що коли Нова українська школа переходила в 5, 6 класи, неймовірно висока кількість програм освітніх, це була просто мімікрія старого під нове, фактично просто обкладинку змінили і там деякі слова. Чи аналізувалося це, щоб ми не друкували і не вкладали зараз гроші фактично просто в старі підручники, версія 2.0?

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Да, аналізувалося. У нас навіть є така база, де в режимі реального часу, вручну, щоправда, оновлюється інформація, тому є повний перелік. Зараз швидко треба порахувати, яка частина з них інтегровані курси, але це дуже чітко відстежується, наприклад, історія і громадянська освіта 10-12 клас, рівень стандарт. Там же у нас ще різні рівні – стандарт, поглиблений. Тобто інтегровані курси, вони абсолютно включені, вони рівноцінні по інших варіантах. Галузі, які не покриті, це станом на зараз: технологічна, мистецька, СЗГ, інтегровані курси і фізика, географія з природничо-освітньої галузі.

КОЛЕБОШИН С.В. Все ж таки це поки що далеко не повний спектр всіх тих програм, які мають бути підготовлені і відповідно по них, на основі них мають з'являтися там вже і підручники.

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Да, тобто це ми говоримо про те, що в УІРО станом на зараз ми не фіксуємо цих програм. Але як відбувався цикл і теж зараз повторно звертаємося до авторських колективів для того, щоб вони подавали ці програми до 15.12. І після затвердження такої освітньої програми робилися робочі зустрічі з видавництвами і авторськими колективами, коли ми заявляли про потребу в програмах. Тобто станом на зараз, те, що ми працюємо в робочому порядку з авторським середовищем, це виглядає так, що просто не всі ще подали на грифування, але це не те, що як по ООП іноді буває, на жаль, що це вони не пишуться. Тому до 15.12. ми маємо мати повну картинку з інваріантним складником.

КОЛЕБОШИН С.В. Добре. Є один момент, якого мені постійно не вистачає на наших вже регулярних зустрічах по підручникотворенню, я про це теж наголошував, – це складова якості, якість цих підручників. Тобто я вітаю ті кроки, які робляться з точки зору логістики, з точки зору термінів, дотримання термінів, хоча є куди рухатись, але рух вочевидь є, і це добре. Але по якості все ж таки якісь елементи в доповіді звучали, але мені б хотілось, щоб ви підкреслили, може, якусь пару-трійку основних кроків, які впливатимуть саме на те, щоб цей підручник хотілося б взяти, хотілося б з ним працювати. Те, що ми встигнемо надрукувати, я маю надію, що після такої великої кількості кроків спільних воно так і буде. По якості щоб він був цікавий, класний, мастхев такий.

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Так, абсолютно, ланцюжок тут наступний. Спочатку по змісту, змістовій якості. Це вимоги до підручників, які оновлюються на цикл 1-го, 5-го класу як дворічний, але насправді вони починають діяти і для 10-го класу. Тобто вони просто наскрізно оновлюються, в тому числі на підставі концепцій освітніх галузей, які Міністерством освіти і науки нещодавно розроблені, презентовані і доступні в публічному використанні. Після цього здійснюється ще один цикл, він зараз перший іде – це навчання авторів, і те, що я говорила, – це 445 авторів, з них 73 – ООП, автори підручників по ООП. Тобто це достатньо велика

категорія як нинішніх авторів, так і новачків, яких навчаємо комплексно, починаючи від стандарту і в зв'язності з тим, що відбувається.

КОЛЕБОШИН С.В. А це якась по типу "Школа авторів", чи це окрема робота з кожним?

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Це "Школа авторів".

КОЛЕБОШИН С.В. Такий от інкубатор, так, можна?

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Так-так.

КОЛЕБОШИН С.В. Це класно, бо вони мають... не буде таке, що це монополія декількох людей, які з року в рік одне і те ж пишуть, умовно кажучи.

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Так, і, більше того, вона відкрита, будемо дивитись, аналізувати, вона зараз продовжує іти, там видавництва залучені. Я ж кажу, що і ми маємо навіть такі кейси, де видавництво, маючи до цього певні авторські колективи, які вже не пишуть підручники, вони саме на "Школі авторів" дивляться на авторські колективи, які хочуть залучати собі, до себе в партнерство для того, щоб далі рухатись. Тобто "Школа авторів" іде після вимог до підручників. Ті вимоги до підручників нatively включаються, це і є підстави для експертування. Тобто оновлюються підходи до експертизи не тільки організаційно, те, що я сказала, що вона стає комплексною і наскрізною, але і те, що ми вимагаємо на старті: практико-орієнтовані завдання, компетентнісний весь підхід, наскрізність всього, що формується, інтегрованість, співставність з іншими предметами, курсами. Все це відповідно відображається у вимогах до експертування. І насправді основним, якщо можна так сказати, фільтром на якість все ж таки є якраз етап експертизи, який суміщений з апробацією.

Від апробаторів-вчителів ми отримуємо зворотній зв'язок власне про те, а як це працює в аудиторії. І коли ми це робимо рік, це не є там стресом, навантаженням для вчителя, який біжить, а він у плановому порядку все це використовує на своєму уроці і дає відразу зворотній зв'язок як авторському колективу, так і експертам.

І другий момент – це те, що експерт, супроводжуючи цей авторський колектив протягом року, він теж має постійну можливість комунікації через

цифрову платформу і підсвічування тих речей, які потрібні для виправлення знову ж таки протягом року. І оцей перехід на річний цикл, він якраз і є основною ланкою, ядром якісного підручника вже з циклу 1-го, 5-го класу.

КОЛЕБОШИН С.В. Це про якість контенту, умовно кажучи. Тепер про якість того, що бере людина в руки.

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Якість того, що бере людина в руки, це у нас одне з невиконаних завдань, які ми собі ставили теж на цей рік. У нас була спроба, власне, оновлення і вихід з Міністерством охорони здоров'я, тому що це їх робоча група. На жаль, да, ми отримали на той момент відповідь про те, що це не є пріоритетом на час військового стану, тому вирішили піти трошки іншим шляхом: власне, напрацювати відразу вже драфт, і в тому числі за допомогою і за участі видавництв. І до кінця року будемо ініціювати новий цикл заходу з цим проектом.

КОЛЕБОШИН С.В. Я окремо хотів би звернути увагу на те, що окрім цього аспекту якості того, що людина бере в руки, дуже часті випадки, коли один і той же підручник одного і того ж видавництва, наприклад, Хімія 7, це в минулому році, я пам'ятаю, в одній школі нормальної якості, нормальний, а в іншій школі – це просто туалетний папір. Тобто теж якісь механізми, які б запобігали отаким крокам, це треба теж подивитися, бо поки що запобіжників я не бачу особливих. У нас немає поки що, на жаль, в шкіль інституту, скажемо так, повернення, реклаमाції такої. Слава богу, є підручники, 1 вересня, все, вчимося на такому. Але дитина бере в руки, це не нормально.

Третій аспект якості. Ми запровадили теж спільними діями електронні додатки. Чи аналізувалося те, з якими додатками ми, скажемо так, на сьогодні? Яка їх якість? Чи не треба нам подивитися на те, що таке взагалі електронний додаток, бо це ж триваюча дискусія, і що з ними буде в наступні роки?

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Так, аналізували якість тих електронних додатків, які зараз мають діти 8 класу, і в тому числі вони проходили ж експертизу. Експертиза окремо електронних додатків.

Очевидно, і ми... .

КОЛЕБОШИН С.В. Я більше, да, про фідбеки від користувачів, наскільки воно взагалі використовується, як воно, які моделі використання, яка синергія з паперовою версією? Тобто оце.

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Узагальненого такого дослідження як би по ефективності ми ще не проводили, тому що фактично зараз тільки 2,5 місяця навчального року йде. Тому ми це планували би робити на другий семестр, коли є хоча би більший проміжок часу. Тому зараз не зможу сказати от прямо так по категоріях дійсно в цифрах, що використовують.

По тих взаємодіях нерепрезентативних формат використання – це насправді інтеграція на уроці в більшій мірі, але треба це верифікувати. І на питання чи потребує це вдосконалення, тут однозначна відповідь – так. І ми абсолютно не ідеалізуємо особливо нинішній цикл електронних додатків, там є, безумовно, категорія дуже гарних, в які вкладені великі ресурси, я не тільки про матеріальні, а й інтелектуальні зі сторони видавництва, і є ті, які фактично зроблені просто по тому, що... Да.

КОЛЕБОШИН С.В. Угода з совістю.

Я пропоную, до речі, Сергію Віталійовичу, додати це в проект рішення, саме про електронні додатки, бо аналіз того, що відбувається зараз, це велика і важлива штука для того, щоб вони розвивались. Бо ми фактично ініціювали цю історію, це прямо суперважливо, міністерству доручити до кінця року дослідити цю історію, бо поки що ми просто дивимось на це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Погоджуюсь.

КОЛЕБОШИН С.В. Окей, з електронними додатками я теж зрозумів. Ну насправді я стримано констатую, що по питаннях логістики, по питаннях термінів, хоча і не завжди і не до всіх рекомендацій комітету, але все ж таки дослухається міністерство, і ми бачимо певний прогрес. Я розумію, що один рік це не є показником, тим більше, що він експериментальний. Я хочу звернути увагу на те, що дуже важливим є, я знову повторюю, аспект якості, особливо аспект якості для старшої профільної школи, оскільки старша профільна в нас сильно відрізняється. 7-й від 8-го не відрізняється так, як 9-й від 10-го. В нас там і профільність, у нас там

й інтегрованість, в нас там і базові якісь там штуки, інваріанти, варіативка і так далі. І тому я попросив би більш, ну, таку увагу на це приділити, не тільки термінам, що ми у дворічний цикл ідемо, а й тому, який там контент. Все інше, я думаю, що будуть ще питання, що будуть ще виступи. Я не буду зараз озвучувати рішення комітету, ви його маєте, я більше все ж таки побудував свій виступ на такому-от, у вигляді Платонівських діалогів питання-відповіді. Я дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вийшло як непогане наукове дослідження, між іншим, Сергію Валерійовичу.

КОЛЕБОШИН С.В. Я дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги народні депутати, чи є запитання до пані Надії? В мене насправді теж немає, тому що Сергій Валерійович дуже добре дослідив тему і розкрили ви її обидва, цю тему.

Єдине, що я хотів би попросити, це є в нас в проекті рішення, в другому пункті, здається, – щоб ми все ж таки, давайте ще раз зафіксуємо і попросимо міністерство надіслати нам детальний таймлайн по цьому року, для того щоб ми могли щомісяця не в режимі засідання комітету, вже напевно, бо я думаю, що певний час вони нам не будуть потрібні, але щоб ми могли в робочому порядку обмінюватись інформацією і просто мати моніторинг зі свого боку, як ми, чи ми вкладаємося в терміни. Такий, так би мовити, внутрішній дашборд, нехай навіть в паперовій формі, але так, щоб ми могли розуміти, щоб ми для себе могли розуміти, що ми рухаємося, наприклад, вчасно і тоді все добре. Якщо ми будемо вибиватися з якихось причин там трішечки за графік, нам потрібно швидко буде разом проаналізувати і прийняти, напевно, певні якісь управлінські рішення, щоб виправити ситуацію. Дивимось з обережним оптимізмом, але все ж таки з оптимізмом. Бо насправді дякую, що дослухались до частини наших пропозицій, і от зараз виглядає так, що все може вдатися. Тому давайте спробуємо спільно, не забувайте нас долучати там, де є якісь гальмування з чийогось боку, ми зі свого боку спробуємо прискорити.

Шановні колеги, якщо немає більше запитань, можемо переходити до прийняття рішення. Шановні колеги, ставлю на голосування проект рішення. Щоб довго його не зачитувати, якщо у вас немає до нього зауважень і пропозицій, то

ставлю його на голосування в тому вигляді, в якому він вам розісланий, з урахуванням пропозицій Сергія Валерійовича по електронних додатках.

Хто – за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є, 8. Хто – утримався? Проти? Дякую, колеги, рішення прийнято одноголосно.

Можемо переходити до 2 пункту порядку денного. Пункт 2: про проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2026 року (реєстраційний номер 13650), авторства нашого з вами спільного насправді.

Шановні колеги, через те, що я стою першим автором, я вам коротко його представляю. Це той самий законопроект так званий, як ми його між собою називаємо, спеціальний законопроект про вступ, який ми з вами, починаючи з 2022 року, приймаємо і який під час воєнного стану визначає те, в якому вигляді буде проходити вступна кампанія наступного навчального року. Отже, по суті цей законопроект дублює норми попередніх законопроектів і розповсюджує попередні законопроекти на 2026 рік.

Про що мова? Ми провели цього року аномально велику, мені здається, кількість нарад між собою. Бо є певні запити від різних частин суспільства щодо того, як проводити, в якому форматі, чи проводити, як проводити для України, для тих, хто знаходиться за кордоном, для тих, хто знаходиться в прифронтових регіонах. Але весь наш достатньо довгий, але ґрунтовний аналіз всіх можливих позицій дійшов... ми дійшли одноголосного, напевно, висновку, одностайного висновку щодо того, що ми залишаємо формат минулого року. Один день – чотири предмети, нічого не змінюється. Основна сесія, додаткова сесія в Україні, за кордоном, щоб забезпечити рівність, в першу чергу рівність доступу до вищої освіти для всіх категорій майбутніх здобувачів, і для того, щоб забезпечити справедливість.

Тому є пропозиція наступна. Ми цей законопроект навіть не розглядали на підкомітеті, тому що домовилися з підкомітетом, що це якраз той законопроект, який може напряду бути розглянутий на засіданні комітету. Голова підкомітету з цим теж погодилася. Тому, шановні колеги, ось такий законопроект, до якого ми вже звикли. Але всіх інформуємо одразу, що домовленість між нами з міністерством, як завжди, як ми кожного року робимо, така, що ми залишаємо модель минулого року. Якщо є у вас питання, будь ласка. Якщо ні, надам слово заступнику Міністра освіти і науки пану Миколі Трофименку для того, щоб він прокоментував зі свого боку. Пане Миколо.

ТРОФИМЕНКО М.В. Шановні колеги, шановний Сергій Віталійович, якщо можна, я підтримаю все вами сказане, підтримаю факт домовленостей. І дуже попрошу депутатів розглянути і прийняти за основу та в цілому 13650. Для нас це надзвичайно важливо зробити максимально оперативно, тому що здобувачі освіти і суспільство очікують від нас правил прийому на наступний рік. Ми дуже хочемо спростити текст і виконати всі свої обіцянки погоджені, проговорені з комітетом вже багато разів. Тому дуже прошу підтримати і якщо є питання, із задоволенням відповім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Миколо.

Наша задача насправді, чому ми пропонуємо за основу і в цілому? По-перше, там нема що змінювати, а по-друге, для того, що нам треба якомога швидше винести на розгляд Верховної Ради і прийняти. Тому що від цього залежать умови прийому, які мають бути розроблені, опубліковані, обговорені і врешті-решт оприлюднені для всіх Міністерством освіти і науки.

Шановні колеги, чи є запитання до мене як співавтора, чи до міністерства?

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович, будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, прифронтові вузи. Ми декілька разів на цю тему і збиралися, навіть законопроект є на цю тему. Умови прийому прифронтових вузів. Хочу відповідь почути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович, умови прийому в прифронтових вузах будуть такі самі як і для звичайних вузів, тільки в них є купа регіональних коефіцієнтів, які впливають прямо і роблять, по великому рахунку, їх довго перелічувати, да, вони вже існують, вони вже запроваджені Міністерством освіти і науки. Це регіональний коефіцієнт при розподілі фінансування, це окрема для них фінансова підтримка, яку цього року вперше Міністерство освіти і науки запровадило, пряму фінансову підтримку для збереження наукових і педагогічних шкіл, які є в цих університетах, там, де вони не добирають, на жаль, за рахунок контрактників, це і окремий коефіцієнт при вступі.

Тому тут, я думаю, що в них не буде жодних проблем. Єдине що, якщо ви говорите в контексті окремого закону, який був зареєстрований, то це питання окремого закону, який був зареєстрований. І коли будуть готові автори, ми можемо його розглянути.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, я не вступаю в дискусію. Просто ви знаєте, що тема резонансна, і якщо така ваша відповідь, – я знаю, я це все знаю і вузи це вже знають прифронтових територій. Вони задоволені таким варіантом? Бо якщо не будуть задоволені, це робота з депутатами саме з цих регіонів, і це немала кількість голосів у залі. Якщо задоволені – нема питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Миколо.

ТРОФИМЕНКО М.В. Так, я, з вашого дозволу, доповню.

У нас вже цього року, і ми будемо підтримку цю зберігати в 2026-у, саме для прифронтових територій діє регіональний коефіцієнт, який додає конкурсний бал для здобувачів освіти, які вступають в ці університети. Це дозволило цим університетам залучити дуже таку відчутну кількість додаткову бюджетних місць. Тобто до цих університетів на бюджет вступити набагато легше, ніж в інші університети країни. Плюс ми застосовуємо регіональний коефіцієнт для цих територій до гранту, тобто грантова підтримка від держави на порядок більша, ніж в інших територіях. Це створює умови для збереження молодих людей і до вступу їх саме в ці університети. Ми цю практику будемо продовжувати. Правильно абсолютно Сергій Віталійович сказав, ми застосовуємо регіональний коефіцієнт до формули фінансування, тобто ці університети отримають на 10 відсотків більше

грошей, ніж минулого року. Плюс ми цього року вже 333 мільйони саме на прифронтові університети, на підтримку їх витратили. Тому всі заходи максимальні. Іван Григорович, абсолютно підтримуючи, ці університети треба підсилювати і максимально підтримувати в цих умовах, які сьогодні є, тому будемо продовжувати цю практику обов'язково.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сподіваюсь, що вони задоволені для того, щоб свалки в залі не було. Зараз дуже важко голоси в залі добуваються. Комунікація, комунікація і ще раз комунікація. Я думаю, що вони задоволені, проходження закону буде нормальним. Задоволені?

ТРОФИМЕНКО М.В. Іван Григорович... так, університети, безперечно, вітають всі наші ініціативи. Вони дуже відчутну підтримку отримали. Тому висновок – задоволені.

КИРИЛЕНКО І.Г. В мене питань нема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу.

Шановні колеги, чи є в когось ще додаткові питання? Якщо ні, то давайте переходити до прийняття рішення.

Шановні колеги, ставлю на голосування проект висновку комітету. Перше, рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України включити проект Закону України (реєстраційний номер 13650) до порядку денного чотирнадцятої сесії Верховної Ради України.

Відповідно до пункту першого частини першої та частини другої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2026 року (реєстраційний номер 13650) за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому. Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити голову Комітету з питань освіти, науки та інновацій Бабака Сергія Віталійовича.

Хто – за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ЛИС О.Г. Лис – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався?

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

КИРИЛЕНКО І.Г. А Гришина Юлія Миколаївна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. А вона не присутня на засіданні комітету сьогодні.

Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Одноголосно рішення прийнято.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт третій: про проект Постанови про затвердження положень про премії та стипендії Верховної Ради України (реєстраційний номер 14180), поданий народними депутатами Бабаком, Кожем'якіним та іншими. Доповідачем є Валерій Вікторович Колюх, голова підкомітету.

Валерій Вікторович, будь ласка.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, на виконання Постанови Верховної Ради "Про нагороди Верховної Ради України", яку ми прийняли в серпні поточного року, секретаріатом Комітету з питань освіти, науки та інновацій та секретаріатом Комітету з питань молоді і спорту були розроблені нові положення премій та стипендій Верховної Ради України. І відповідно членами Комітету з питань освіти, науки та інновацій і членами Комітету з питань молоді і спорту ця постанова була зареєстрована.

Що пропонується? Пропонується затвердити Положення про Премію Верховної Ради України імені Бориса Грінченка, Положення про Премію Верховної Ради України імені Пилипа Орлика, Положення про Премію Верховної Ради України імені Василя Сухомлинського, Положення про Премію Верховної Ради України імені Ігоря Юхновського, Положення про Стипендію Верховної Ради України імені Івана Огієнка, Положення про Стипендію Верховної Ради України імені Бориса Патона і Положення про Стипендію Верховної Ради України імені Григорія Сковороди.

Відповідно цієї постановою пропонується визнати такими, що втратили чинність попередні постанови про премії та стипендії Верховної Ради України, які ми, по суті, перейменували. Крім цього, на зауваження Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, яке надало свої висновки 14 листопада цього року, в рішенні комітету пропонується внести зміни до даної постанови. Зокрема в абзаці першому пункту 1 Положення про Стипендію Верховної Ради України імені Григорія Сковороди слова та в пункті 1 Положення про Стипендію Верховної Ради України імені Івана Огієнка слова "Верховної Ради України" виключити, а слово "призначає" замінити на слово "призначається". Бажано в такому і виписати цю постанову для того, щоб доповідач на пленарному засіданні це зачитав, щоб Рада схвалила його в такій редакції, як це було зауваження науково-експертного управління. Щоб потім в нас питань не задавали з приводу цього положення. Все, власне, в мене.

За результатами розгляду цього законопроекту пропонується, вірніше, постанови, пропонується прийняти її за основу та в цілому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Вікторович.

Шановні колеги, чи є запитання до Валерія Вікторовича? Якщо немає, то можемо переходити до прийняття рішення. Шановні колеги, ставлю на голосування проект рішення в тому вигляді, в якому він вам розісланий. Прошу проголосувати.

Хто – за?

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ЛИС О.Г. Лис...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 8. Дякую. Хто – утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги, рішення прийнято одногolosно.

Наступний пункт порядку денного, пункт 4: про проект Постанови про присудження щорічної Премії Верховної Ради України педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої, професійної та позашкільної освіти за

2025 рік. Доповідачем є Сергій Валерійович Колебошин, заступник голови комітету. Будь ласка, пане Сергію.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую, Сергій Віталійович. Це така тематика, яку ми кожного року торкаємося. З одного боку, здавалося б, наша місія формальна – затвердити ті рішення, які ми отримали від обласних рад, і подякувати тим, хто отримує цю премію. Але з іншого боку вже не перший рік ми звертаємо увагу на, скажемо так, недосконалість механізмів присудження цієї премії.

Моя улюблена математична вправа, в нас вона як називається, ця премія? Педагогічним працівникам закладів, і далі там – дошкільної, загальної середньої, професійної та позашкільної освіти. Вгадайте, скільки з 46 людей, яким ми в цьому році, маю надію, проголосуємо і потім в сесійному залі підтвердимо це голосування, вручимо премію, скільки з них вчителів? Я порахував – 12. Близько 12, тобто чверть. Всі інші – директори, заступники директорів, методисти і так далі. Тобто в нас можна переназвати цю премію фактично.

Інша математична вправа. Порахуйте, скільки з них, викладачів, працівників закладів, засновником яких є обласні ради, саме обласні ради? Я хочу нагадати, що більшою мірою в нас всі заклади освіти комунальні. Обласні – це теж комунальні, але там невеликий відсоток порівняно із тим, що громади засновують. Там не менше половини, а то і більше. Ну і відповідно ці диспропорції вони тягнуть з року в рік, вони є певною мірою природними, оскільки зрозуміло, що обласній раді простіше дивитися на викладачів, на працівників закладів обласних рад, певною мірою там політика включається, там депутати обласної ради намагаються якісь бонуси електоральні на своєму окрузі отримати і когось там протягнути, і так далі. Але усвідомлюючи, що і ті 46 чи 50, які ми голосуємо кожного року, вони є достойними, достойними, безумовно, ми розуміємо, що у нас є така-от диспропорція, певна анізотропія цього процесу, і для цього я маю надію, точніше, не маю надію, я тут вдячний і секретаріату нашому, – в наступному році певною мірою ми змінимо цей підхід, вже змінили, якщо я не помиляюся, і у нас буде, ну, скажемо так, порційне вручення премій. Тобто один цикл – це будуть виключно вчителі, один цикл – це будуть керівники закладів, якщо я не помиляюся, один цикл – це будуть, там з профтехів тільки, з професійної освіти, вибачте, вчителі шкіл...

(Шум у залі)

Да, тобто оскільки у нас вчителів шкіл більше ніж всіх інших разом взятих, то кожного року буде вчитель і хтось ще з якихось категорій. Я маю надію, що внаслідок цього ми цю диспропорцію приберемо певною мірою і це буде більш, з моєї точки зору, справедливо. Я вдячний за те, що ми це підтримали. Але в цьому році ми ще рухаємося треком старим, і до вашої уваги представлений був перелік цих осіб, які, знову ж таки повторюсь, з моєї точки зору, кожна безумовно заслуговує на цю премію. На жаль, з цих 46-и, точніше, не з цих 46-и, їх мало би бути 50, але дві області так і не визначилися, і для мене це незрозуміло, в чому причина, наприклад. Ці області – це Тернопільська і Харківська області. Для Тернопільської це взагалі, з моєї точки зору, досить смішне виправдання, смішне і сумне для освітян, оскільки вони подали три кандидатури, а ми маємо голосувати за дві. І на наше прохання, прохання секретаріату все ж таки визначитися з двома, бо ми не маємо повноваження з трьох відсіяти одну людину і дві. Вони сказали, що для них це політично важко і нехай буде так, як є, тобто жоден освітянин не отримає цю премію. Це мій сміх, він сміх крізь сум, крізь сльози. Харківська область вже не перший рік ігнорує фактично відзначення своїх працівників. Да, на жаль, ми мали цю ситуацію в минулому чи позаминулому році, ми тільки що радились з головою секретаріату. На жаль, замість 50 людей ми будемо відзначати 46, якщо ви матимете таку ласку і підтримаєте проект рішення комітету, який вам всім розісланий. Я не буду зачитувати всі 46 цих достойних освітян, я просто прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Валерійович.

КОЛЮХ В.В. Сергій Валерійович, будемо вважати, що ці директори шкіл, комунальних закладів освіти, – це спільний колективний доробок їхньої праці, тому вони премією, можливо, поділяться і підтягнуть за собою весь колектив педагогічний.

КОЛЕБОШИН С.В. Ви скриньку Пандори відкрили, Валерій Вікторович, але окей, це їхнє право. Дякую.

КОЛЮХ В.В. Підхід наступного року зміниться, тому це вже останнє так буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, чи є запитання до Сергія Валерійовича або бажаючи обговорити це по порядку денному? Якщо ні, шановні колеги, то можемо переходити до прийняття рішення. Отже, ставлю на голосування рішення комітету.

Перше: відповідно до Постанови Верховної Ради України "Про встановлення щорічної Премії Верховної Ради України педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та позашкільної освіти" в порядку законодавчої ініціативи внести на розгляд Верховної Ради України подання на присудження 46 премій Верховної Ради України педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої, професійної та позашкільної освіти за 2025 рік з відповідним проектом Постанови Верховної Ради України.

Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України включити проект Постанови Верховної Ради України про присудження щорічної Премії Верховної Ради України педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої, професійної та позашкільної освіти у 2025 році, поданий народними депутатами України членами Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, до порядку денного чотирнадцятої сесії дев'ятого скликання Верховної Ради України і за наслідками його розгляду прийняти за основу та в цілому.

Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з зазначеного питання визначити заступника голови Комітету народного депутата України Сергія Валерійовича Колебошина. Контроль за виконанням цього рішення покласти на голову Комітету.

Хто – за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ЛИС О.Г. Лис – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 7. Хто – утримався?

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Хто – утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги.

Пункт п'ятий порядку денного: про проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів в зв'язку із ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству щодо жінок та домашньому насильству й боротьбу з цими явищами (Стамбульська конвенція) з питань освіти, та підготовки спеціалістів (реєстраційний номер 14046), поданий народним депутатом України Мезенцевою-Федоренко. Доповідачем має бути пані Марія. Маріє Сергіївно, будь ласка.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Так, всіх вітаю. Дякую, пане голово. Хочу висловити подяку шановному колезі, всім колегам, звісно, і дякую за перенаправлення даного проекту закону до підкомітету, який очолює пан Роман Грищук.

Я думаю, що всі колеги, ну, трошки на попередньому засіданні чули мій виступ. Ми вже пропрацювали пропозиції Міністерства освіти і, звісно, будемо враховувати всі зауваження. Хочу зазначити, що даним законопроектом ми наближаємо стандарти забезпечення освітнього процесу в сфері просування тих зобов'язань, які маємо в рамках ратифікованої Стамбульської конвенції. Це внесення до законів України: "Про охорону дитинства", "Про освіту", "Про вищу освіту", про професійну або професійно-технічну освіту, "Про професійний розвиток працівників", адже мова іде не тільки про тих, хто братиме ці знання про недопущення насильства, превенції і рівність, і гідність щодо жінок і чоловіків, і протидії насильству, але і підготовка спеціалістів, які повинні доносити цю інформацію не тільки на рівні освіти, але і Національної поліції, судів тощо. Це також і Закон "Про адвокатуру та адвокатську діяльність", "Про дипломатичну службу" наприклад, тобто дуже-дуже широкий спектр підготовки спеціалістів.

Ми з колегами з Офісу уповноваженої з питань гендерної рівності, безпосередньо з працівницею офісу пані Мариною Легенькою, яка теж повинна бути на зв'язку, опрацьовували пропозиції, готові їх врахувати до другого читання, це абсолютно технічно можливо. І є, є конкретно там, наприклад, по статті 75, було зауваження МОН, але ми вважаємо, що є розуміння, що такі зміни, які пропонуються, щоб експертизи навчальної літератури були здійснені на засадах прозорості, доброчесності, фаховості, незалежності експертів. Це абсолютно окей, тобто можна було би це врахувати.

В той же час логічним вважаємо зауваження по вищій школі: тобто не можемо обтяжувати керівників, викладачів тощо розробляти такі програми і впроваджувати. Але, звісно, готові допомагати з цим і готові вносити доповнення до тих статей, які пропонуються.

Звісно, намагалися охопити всі сфери регулювання, які у нас враховані, для боротьби з явищами по дискримінації, цькуванню, не тільки, загалом по ліквідації цих явищ і знову ж таки превентивності, тому що, як я говорила і на підкомітеті, і на основному комітеті, все в основному починається з освіти. Наше завдання донести, навчити, передати інформацію. Впевнена, ми будемо однією з тих країн-підписантів, якщо мені пам'ять не зраджує, з 43 країн, якщо я... треба перевірити, скільки підписантів. На жаль, Латвія нещодавно через парламент вийшла з підписання, але ми продовжуємо наш шлях, в нас дуже багато роботи попереду.

І, пане голово, сподіваюся, що всі будуть в консенсусі, готові... Ми готові до другого читання, звісно, готові це врахувати. Дуже детально ми це обговорили на підкомітеті і просили би колег до першого читання рекомендувати прийняти це... *(Не чути)* зауважу, і Офісу, наприклад, прав людини, омбудсмана. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Марія.

Роман Павлович Грищук співдоповідач, голова підкомітету.

ГРИЩУК Р.П. Я коротко. Дуже багато на підкомітеті ми обговорювали цей законопроект, враховуючи ще його попередній розгляд на минулому комітеті. Є зауваження і є зауваження суттєві і від Міністерства освіти і науки, від освітнього омбудсмана, від Профспілки працівників освіти, є від Національної поліції, від Національної академії правових наук. Детально обговорили, сказали, які для нас критичні зауваження для комітету, це зокрема щодо збільшення навантаження і додаткові функції на керівників закладів освіти, які неможливо реалізувати.

Тому ми на підкомітеті і зараз ще раз проговоримо, що норми, які стосуються того, що слідкують і відповідають керівники за забезпечення протидії насильству, зокрема булінгу (цькування), насильству за ознакою статі, вчинених у тому числі з використанням електронних комунікацій, що це неможливо забезпечити, в принципі. Тому цього точно не має бути в тексті цього закону, я це ще проговорю.

Це додатково, крім тих всіх правок, які ми вже проговорили, які має Міністерство освіти і всі інші.

Відповідно до цього на засіданні підкомітету 10 листопада ми ухвалили рішення прийняти зазначений законопроект за основу та оголосити на пленарному засіданні відповідно до частини першої статті 116 Закону України про Регламент Верховної Ради про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні. Тому що до другого його треба буде суттєво доопрацьовувати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Павлович.

Шановні колеги народні депутати, чи є запитання до Романа Павловича чи до пані Марії? Немає.

КИРИЛЕНКО І.Г. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є? Іван Григорович? Напевно, ні.

Тоді, будь ласка, Олександр Маркович Бандурка, потім – пані Надія Лещик.

КИРИЛЕНКО І.Г. Мене чутно, Сергій Миколайович? Я теж хотів. Сергій Віталійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О, Іван Григорович, тепер чутно. Давайте, Іван Григорович, будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Вибачте, вибачте, будь ласка, я потім.

_____. Можна.

БАНДУРКА О.М. Я так зрозумів, що мені слово дано, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, чекайте. Ми Івана Григоровича, зараз він...

БАНДУРКА О.М. Івана Григоровича... Добре.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, я вибачаюсь. Надайте слово... Раз надали, у мене не стільки запитання, скільки зауваження, яке полягає в тому, що наскільки недосконалий на перше читання винесений законопроект. Ви знаєте, Стамбульська угода в залі проходила дуже непросто, дуже. Ви бачили, скільки там було скандальних виступів і так далі. Тому в розвиток цього документа треба було б внести більш досконалий документ, щоб було менше зауважень. Раз так багато суттєвих зауважень, я утримаюсь від голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Григорович.

Олександр Маркович, будь ласка.

БАНДУРКА О.М. Дякую. Шановні народні депутати, фахівці Національної академії правових наук дали розгорнутий висновок по проекту закону. Вони, правда, там висловилися, що закон потребує доопрацювання. Це вже депутати сказали, дякую. І дякую пані Мезенцевій, депутат від Харківського регіону, яка підтримує інтереси Харківщини, ми про це знаємо, й інтереси України в цілому.

Я хотів би наголосити на тому, що при ратифікації Стамбульської конвенції українська держава зобов'язалась застосовувати конвенцію відповідно до цінностей і принципів та норм, визначених Конституцією України. Тобто стаття 9 Конституції України встановлює, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. І це означає, що норми Стамбульської конвенції на території України є нормативно-правовими актами безпосередньої дії, і вони не потребують обов'язкового спеціального перенесення до національного законодавства з метою їх правозастосування. Але Україна у праві уточнювати, деталізувати окремі положення конвенції, спрямовані на її виконання, на цей спрямований закон, який ви сьогодні розглядаєте. Але одночасно і самим змістом закону вносяться зміни до шести законів: Закон "Про освіту", Закон "Про вищу освіту", Закон "Про адвокатуру і адвокатську діяльність", Закон "Про Національну поліцію", Закон "Про прокуратуру" і ще 2 чи 3 закони. В окремих моментах іде дублювання, і я цілком згоден з народним депутатом Грищуком, який вже про це сказав, що потрібно доопрацювання. Ми готові прийняти участь і я б хотів, щоби автор законопроекту Марія Сергіївна подивилась більш глибоко зауваження, які висловлені науковцями

Національної академії правових наук України. Ми можемо посприяти і прийняти участь в доробці їх безпосередньо чи то там у Харкові, чи тут в Києві. В цілому, безумовно, закон заслуговує на увагу і на підтримку, але, як сказав Іван Григорович, він повинен бути особливо високого гатунку.

Я не буду зупинятись на деталях, оскільки підкомітет розглядав і науково-правовий висновок на проект закону, який сьогодні розглядається, але хотів би теж пропонувати закон доопрацювати. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Марковичу.

Пані Надія Лещик, будь ласка.

ЛЕЩИК Н.В. Дякую за увагу, за надання слова.

Да, ми докладно опрацьовували законопроект, надавали докладні пропозиції. Основні наші, ну як би зауваження, те, що уніфікація понять, які застосовуються, і на що би я хотіла особливо звернути увагу, що ці зміни не повинні обтяжувати керівників зайвими обов'язками. Тому що ми читаємо в законопроекті, там, що керівник зобов'язаний приймати інструкції, положення, протоколи, це зайві документи, якими і так перевантажені наші керівники, також слідкувати і розглядати випадки, які вчинені з використанням електронних комунікацій. Ми розуміємо, що більшість цих випадків, вони в соціальних мережах, і керівник закладу освіти не повинен за ними слідкувати і, скажімо так, і реагувати, це завдання кіберполіції.

Тому також погоджуюсь з іншими доповідачами про доопрацювання і готова також долучитися для доопрацювання цього важливого законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, чи хтось хоче ще долучитися до обговорення?

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Пане голово, можна я секунду?..

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, пані Марія.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Доопрацювання може бути здійснене внесенням поправок. Я би просила колег це врахувати, оскільки ми уже це

проговорили. Таблиця у нас готова, ми готові до додаткових доповнень. Але я би просила, незрозуміло з політичних... *(Не чути)*, коли він вийде в перше читання, я би просила підтримати для... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Марія.

Шановні колеги, можемо переходити до прийняття рішення. Ставлю на голосування проект рішення, який вам всім розісланий, з умовою... з рішенням комітету прийняти його за основу і з доопрацюванням згідно 116 статті Регламенту Верховної Ради в тому вигляді, в якому вам розісланий.

Хто – за, прошу проголосувати.

ЛИС О.Г. Лис – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 7. Ні, 6.

Хто – утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я – утримався, Сергій Віталійович. Я говорив, що я – утримався, поки утримуюся. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович, зафіксовано. Голосів нам достатньо, тому рішення прийнято. Дякую, колеги.

Переходимо до наступного пункту порядку денного, пункт 6: про проект Закону України про вихід з Угоди про взаємний залік до загального трудового стажу та вислуги років служби в органах і установах прокуратури в державах-учасниках Співдружності Незалежних Держав (реєстраційний номер 0333), поданий Кабінетом Міністрів України. У нас і таке є. Доповідачем є представник уряду. Хто від уряду буде його доповідати? Представник. Немає представника уряду?

КВАС І.Є. Шановний пане голову, я представляю Міністерство закордонних справ. Якщо немає представника Міністерства соціальної політики, яке було розробником цього законопроекту, я готовий доповісти, проект закону,.. якщо ви мені дасте слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

КВАС І.Є. Проект закону розроблено Міністерством соціальної політики України з урахуванням позиції Офісу Генерального прокурора щодо підтримки виходу України з цієї угоди. Вихід з угоди здійснюється на виконання рішення Ради національної безпеки і оборони від 2 травня 18-го року "Про припинення дії для України окремих міжнародних договорів, укладених у рамках Співдружності Незалежних Держав".

Питання угоди врегульовані чинним законодавством України, зокрема законодавством передбачено, що обрахування стажу роботи, який дає право на виплату надбавки за вислугу років, проводиться відповідними комісіями Офісу Генерального прокурора, обласних і прирівняних до них прокуратур, а призначення пенсій здійснюється органами Пенсійного фонду України. Законом України "Про прокуратуру" врегульовані питання зарахування загального трудового стажу та вислуги років служби в органах прокуратури. Міністерство закордонних справ погодило без зауважень зазначений законопроект листом від 31 березня 25-го року в рамках його міжвідомчого погодження. Також на запит Комітету Верховної Ради з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів міністерство повідомило про відсутність зауважень, пропозицій до згаданого законопроекту.

Тому, враховуючи повномасштабну воєнну агресію, в умовах якої Республіка Білорусь безпосередньо підтримала країну-агресора, співпраця з іншими країнами може бути використана на шкоду нашій державі, припинення співробітництва в рамках міжнародних договорів, в рамках... *(Не чути)* цілком відповідає національним інтересам держави у воєнний час. Тому просив би підтримати згаданий законопроект, який передбачає припинення дії зазначеної угоди.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пан Ілля.

До нас доєдналася перша заступниця Міністра соціальної політики пані Людмила Шемелинець. Будь ласка, пані Людмила.

ШЕМЕЛИНЕЦЬ Л.М. Дякую.

Доброго дня, шановні народні депутати, шановні присутні. Я насправді була з вами, просто якось, вибачте, не почула, що вже перейшли до цього пункту. Я дякую Міністерству закордонних справ за доповідь.

Я хочу уточнити, що у висновку Головного науково-експертного управління є зауваження з приводу того, що в даній угоді є й інші країни і немає пояснень відповідно, що з іншими країнами. То я хочу сказати, що у нас є міжнародні угоди з Республікою Молдова, є з Азербайджаном міжнародна угода, яка регулює дані питання, з Вірменією. З Республікою Таджикистан і Киргизстан міжнародних умов немає, але зараз ведуться перемовини щодо підписання угоди з Киргизстаном. Кількість громадян, які перебувають у тих країнах, наразі невідома. Але насправді українським законодавством станом на сьогодні питання, які були порушені в цій угоді, дійсно, врегульовані, так, як вже сказало Міністерство закордонних справ.

Тому прошу вас підтримати даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Людмилу.

Шановні колеги, співдоповідачем є Валерій Вікторович Колюх, голова підкомітету. Пан Валерій, будь ласка.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, це не вперше урядова ініціатива щодо ревізії і перегляду всіх угод, укладених в рамках Співдружності Незалежних Держав, а також з Росією як державою-агресором, чи навіть Білоруссю. Тому це одна з тих угод, які потребують перегляду і денонсації.

Саме тому підкомітет з питань освіти, науки та інновацій на своєму засіданні рекомендує комітету прийняти не лише за основу, а і в цілому даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Валерію.

Шановні колеги, чи є необхідність обговорювати цей проект закону? Думаю, що ні. Думаю, що варто переходити до прийняття рішення.

Отже, шановні колеги, ставлю на голосування проект рішення комітету. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої та частини другої статті 114 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" проект Закону України (реєстраційний номер 0333), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому. Направити цей висновок та висновок Національної академії наук України до Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, визначеного головним з підготовки цього законопроекту. Хто – за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ЛИС О.Г. Лис – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто – утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги. Рішення прийнято одногolosно.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт сьомий – про затвердження пропозицій Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій до проекту Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік.

Шановні колеги, вам усім розіслані пропозиції, які ми як комітет готові подати до Апарату Верховної Ради, в наш план законопроектних робіт на 2026 рік. Там є всі необхідні закони, які нам потрібно прийняти в наступному році, включно з тими, які ми приймаємо кожного року для забезпечення подальшого функціонування нашої системи освіти. Наприклад, таких як спеціальний Закон про вступ і всі необхідні речі, які ми з вами планували, іноді даже частково на цей рік, але не встигли їх доопрацювати і, скоріше за все, не встигнемо доопрацювати і прийняти. Цей план узгоджений з основними нашими стейкхолдерами, з Міністерством освіти і науки зокрема.

Шановні колеги, чи є у вас у когось пропозиції, зауваження, застереження щодо розісланих вам пропозицій? Якщо немає, то можемо переходити до голосування. Ставлю на голосування проект рішення комітету. Перше: затвердити перелік законопроектів, які вам розіслані, які пропонуються до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік з урахуванням пропозицій Міністерства освіти і науки України і народних депутатів України членів комітету. Направити пропозиції до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік Голові Верховної Ради України Руслану Стефанчуку. Контроль за виконанням цього рішення покласти на голову комітету.

Хто – за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ЛИС О.Г. Лис – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято одноголосно.

І останній пункт нашого порядку денного, пункт 8 – "Різне". Ми сьогодні, конечно, з "Різного" почали, але чи в нас залишилось ще в когось із членів комітету бажання долучитися до обговорення будь-чого? Немає.

На цьому я дуже вам дякую за приділений час. До наступних зустрічей, бажаю всім гарного, спокійного, тихого, світлого і теплого, і з водою, бажано, закінчення робочого дня і ночі, да. На цьому засідання Комітету Верховної Ради з питань освіти, науки та інновацій вважається закритим. До побачення, до п'ятниці.